

Nr 83.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1919 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående kapitalökning för statens domäners fond jämte en i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

I den till innevarande riksdag avlåtna statsverkspropositionen, avdelning: utgifter för kapitalökning, i vad angår jordbruksdepartementet, punkten 1, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anordnande av jägmästarbostäder i vissa revir i Norrland ävensom till inköp av en tomt för jägmästarbostad inom Kinda revir i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag den 19 september 1918 såsom kapitalökning för statens domäners fond för år 1920 anvisa ett reservationsanslag av 426,000 kronor.

Det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet innehåller:

»I skrivelse den 19 september 1918 har domänstyrelsen anfört bland annat följande:

'Som domänstyrelsen vid upprepade tillfällen förut haft anledning att framhålla, är det nödvändigt, att jägmästarna i regel äro bosatta inom sina revir eller åtminstone i deras omedelbara närhet för att i erforderlig grad kunna ägna sitt arbete åt förvaltningen samt utöva det nödvändiga personliga överinseendet och tillsynen av de löpande arbetena. Trots att riksdagen under föregående åren upprepade gånger anvisat medel till uppförande av jägmästarbostäder, finnas dock fortfarande orter, där det icke längre är möjligt för jägmästarna att kunna erhålla bostäder. Detta är förhållandet med Pärälvens, Görjeå och Västra Arvidsjaurs revir. Därtill kommer att behövas bostäder för 3 av de nya revir, som styrelsen i sitt statförslag av innevarande dag föreslagit att inrättas, nämligen i Malå, Stensele och Tåsjo socknar. Tillsammans skulle således nu erfordras anordnande av 6 nya jägmästarbostäder. Dessa böra byggas i ungefärlig överensstämmelse med de av Eders Kungl. Maj:t förut gillade ritningar och beräkningar, som använts vid uppförande av nu befintliga jägmästarbostäder i samma delar av landet. Vad be-

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 10 saml. 51 häft. (Nr 83—85.) 1

träffar de kostnader, som måste beräknas, så begärde domänstyrelsen uti skrivelse den 21 september 1917, angående anslag till kapitalökning för statens domäners fond år 1919, 200,000 kronor till anordnande av 5 stycken nya jägmästarbostäder uti norra delarna av landet, som i medeltal gör 40,000 kronor per styck. Då efter avlåtandet av nämnda skrivelse såväl arbets- som materialpriser avsevärt stigit, och då man för tiden intill år 1920 torde hava att motse en än större höjning häruti, vågar domänstyrelsen icke nu beräkna lägre belopp än 55,000 kronor i medeltal för nämnda 6 bostäder.

Som jägmästaren i Kinda revir icke kunnat erhålla lämplig bostad inom reviret, har styrelsen måst medgiva honom att tills vidare vara bosatt i Eksjö, vilken stad är belägen i Eksjö revir. Framdeles blir det likväl nödvändigt, att även denne jägmästare är bosatt i sitt revir, för vilket ändamål det då blir erforderligt att där uppföra bostad åt honom. Lämpligaste platsen härför är Österbymo järnvägsstation. Som det emellertid är stark efterfrågan å där befintliga lämpliga tomtplatser, har styrelsen inlett underhandlingar om köp av passande sådan och även erhållit anbud å en tomt om 0.2616 hektar till ett pris av 2,616 kronor. Däremot har det varit omöjligt förmå anbudsgivaren att binda sig att stå fast vid anbudet till den 1 maj 1919, enär ägaren vill vara oförhindrad att sälja tomten, när helst köpare till detta pris anmäla sig. I förhoppning dock att tomten skall stå att köpa även senare, får styrelsen nu hemställa om ett anslag av 2,616 kronor till inköp av sagda tomt.

Med stöd av vad domänstyrelsen sålunda anført får styrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes för 1919 års riksdag framlägga förslag om beviljande av ett anslag å 332,616 kronor, utjämnat till 333,000 kronor, såsom kapitalökning för anordnande av bostäder åt jägmästarna uti ovan angivna revir.

I yttrande den 10 oktober 1918 har byggnadsstyrelsen anført, att enligt styrelsens förmenande vore den av domänstyrelsen beräknade kostnadsökningen för de sex nya jägmästarbostäderna i Norrland — 37.5 procent — alldeles för lågt upptagen. Domänstyrelsen hade tänkt sig en kostnad av omkring 40 kronor per kubikmeter, men byggnadsstyrelsen ville hålla före, att kostnaden för närvarande måste beräknas till 50 kronor per kubikmeter inrett utrymme eller 70,500 kronor för varje bostad. Till uppförande av ifrågavarande sex byggnader syntes alltså ett anslag av 423,000 kronor vara erforderligt.

Med skrivelse den 18 november 1918 har därefter domänstyrelsen överlämnat en skrift av ägarna till oförmålda tomt vid Österbymo, vari de förklara sig stå fast vid försäljningsanbudet till den 1 augusti 1919.

Departements-
chefen.

Jag biträder domänstyrelsens förslag om anordnande av jägmästarbostäder i Pärälvens, Görjeå och Västra Arvidsjaur's revir. Likaså anser jag mig kunna förorda styrelsens förslag om inköp av en tomt för jägmästarbostad inom Kinda revir, oaktat tomtpriset synes mig väl högt. Vad beträffar de nu jämväl föreslagna bostäderna för jägmästarna i tre

nya revir inom Malå, Stensele och Tåsjö socknar, kommer jag att vid framläggaudet av förslag till proposition rörande driftkostnader för statens domäner för år 1920 tillstyrka dessa revirs inrättande. Under förutsättning av bifall härtill anser jag, att medel böra anvisas till anordnande av jägmästarbostäder jämväl i dessa nya revir.

Beträffande kostnaderna för anordnande av ifrågavarande sex jägmästarbostäder biträder jag vad byggnadsstyrelsen i sådant hänseende anfört. Med tillägg av kostnaden för omförmälda tomtköp blir den erforderliga anslagssumman 426,000 kronor.»

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion nr 77 av herr *Rosén*, vari hemställts, att Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av anslag för anordnande av jägmästarbostäder i vissa revir i Norrland ävensom till inköp av en tomt inom Kinda revir icke måtte av riksdagen bifallas.

Motion.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Vad först angår, det föreslagna inköpet av tomt för blivande bostad åt jägmästaren i Kinda revir, vilken enligt statsrådsprotokollet för närvarande är bosatt i staden Eksjö inom angränsande revir med samma namn, erkänner utskottet obetingat lämpligheten och önskvärdheten av att, såsom domänstyrelsen i ärendet framhållit, vederbörande jägmästare äro stationerade inom det egna reviret och där så centralt, som omständigheterna medgiva. Utskottet vill heller icke bestrida, att den ifrågasatta platsen väl fyller de fordringar, som i detta avseende kunna ställas på densamma. Däremot har utskottet, på grund av vad inom utskottet blivit upplyst i fråga om platsens lämplighet för ifrågavarande ändamål i övrigt, icke kunnat undgå att ställa sig betänksamt, huruvida riksdagen redan nu bör binda sig för den föreslagna byggnadstomten, i all synnerhet som några allvarligare olägenheter av jägmästarens fortsatta stationerande tillsvidare i Eksjö icke av domänstyrelsen framhållits. Härtill kommer att utskottet i likhet med departementschefen håller före, att priset å tomten i fråga är väl högt. Vid nu angivna förhållanden och då någon utredning beträffande annan lämpligare plats för bostad åt ifrågavarande revirförvaltare icke föreligger, anser utskottet i likhet med motionären, att frågan om anslag till inköp av bostadstomt för denne bör tillsvidare anstå.

Utskottet

Beträffande därefter frågan om anslag till uppförande av nya jägmästarbostäder i Pärälvens, Görjeå och Västra Arvidsjaur's revir samt i

tre av Kungl. Maj:t i annat sammanhang föreslagna nya revir vill utskottet först erinra därom, att utskottet i utlåtande nr 82 angående driftkostnader för år 1920 för statens domäners fond tillstyrkt inrättande av de sålunda föreslagna nya reviren.

Rörande de föreslagna bostäderna har i den i ämnet väckta motionen gjorts gällande, att dessa, särskilt i jämförelse med för vissa andra statens befattningshavare i liknande ställning som jägmästarna uppförda byggnader, berättigade till anmärkningar såväl med avseende å deras ändamålsenlighet som ock med hänsyn till att bostadsutrymmet anpassats efter allt för högt ställda fordringar, och har motionären därför ansett nödvändigt, att, innan ytterligare medel beviljas för ändamålet i fråga, mera ändamålsenliga ritningar och arbetsbeskrivningar upprättades i syfte att begränsa utrymmet och nedbringa kostnaderna.

Såsom utskottet redan vid tidigare tillfällen, då fråga förevarit om uppförande av jägmästarbostäder, beträffande då ifrågakomna ritningar haft tillfälle uttala, har utskottet vid granskning av de nu förevarande, i huvudsaklig överensstämmelse med de förstnämnda uppgjorda ritningarna icke funnit anledning till någon egentlig erinran i de av motionären anmärkta avseenden.

Kravet på revirförvaltarbostadens belägenhet på den för revirets skötsel lämpligaste platsen inom detsamma medför obestriddigen, vad vidkommer de nordligaste reviren med deras vidsträckta obygd, för jägmästaren en relativt isolerad ställning. Då vidare dessa revirförvaltare enligt vad utskottet inhämtat i regel icke hava utsikt att förrän efter en jämförelsevis lång tjänstetid därstädes erhålla transport till annat revir, måste det enligt utskottets förmenande anses fullt befogat, att vederbörande, under den tid de äro hänvisade till att uppehålla sig i obygd, beredas de förmåner i bostadsavseende, som enligt det föreliggande förslaget äro avsedda att komma dem till del. På samma gång utskottet är av den nu uttalade uppfattningen, vill utskottet ingalunda förneka, att erfarenheten eventuellt kan, såsom motionären antytt, hava ådagalagt önskvärdheten av vissa mindre jämkningar i de företedda ritningarna. Utskottet kan heller icke underlåta uttala, att det förefaller utskottet, som om åt byggnaderna skulle kunna utan några ökade kostnader givas ett ur estetisk synpunkt väsentligt mera tilltalande yttre än vad ritningarna i fråga ge vid handen, och att därför en revidering av ritningarna i sådant syfte, där så lämpligen ske kan, synes utskottet önskvärd.

Utskottet har ock övervägt, huruvida icke med hänsyn till statsfinansernas nuvarande svåra läge och rådande höga prisläge, med upp-

förande av ifrågavarande jägmästarbostäder skulle kunna anstå ännu något år. Då emellertid behovet av sådana bostäders uppförande i vissa fall torde vara så trängande, att ett sådant uppskov icke är försvarligt och å andra sidan svårigheter möta för utskottet att avgöra, vilket eller vilka revir som i förevarande avseende böra lämnas företräde, har utskottet ansett sig böra tillstyrka beviljande av hela det för nu ifrågavarande ändamål begärda anslagsbeloppet. Förutsättningarna härför äro emellertid, att ritningarna och arbetsbeskrivningarna före arbetenas igångsättande underkastas revidering i av utskottet här ovan angivit avseende och jämväl i övrigt där erfarenheten givit vid handen, att någon jämkning bör ifrågakomma. Vidare vill utskottet framhålla angelägenheten därav, att i betraktande av de höga materialpriserna endast sådana arbeten forceras, som äro förestavade av det oavvisliga behovet, men att däremot övriga arbeten få, i den mån så utan större olägenhet för deras ändamålsenliga och praktiska utförande kan ske, anstå i avvaktan på den nedgång i prisläget, som inom kort torde kunna förväntas inträda.

Då utskottet här ovan avstyrkt det ifrågasatta tomtinköpet, för vilket ändamål beräknats ett belopp av 2,616 kronor bör det begärda totalanslaget nedsättas med detta belopp eller till 423,384 kronor.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

1) att riksdagen må på det sätt bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning, att riksdagen för anordnande av jägmästarbostäder i vissa revir i Norrland, i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag den 19 september 1918, såsom kapitalökning för statens domäners fond för år 1920 må anvisa ett reservationsanslag av 423,384 kronor;

2) att den av herr Rosén i ämnet väckta motionen, i vad den icke kan anses besvarad genom vad utskottet här ovan anført och hemställt, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Beträffande sättet för ifrågavarande medels anskaffande torde statsutskottet framdeles komma att avgiva förslag.

Stockholm den 12 maj 1919.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.